T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/40385 GK 111

HAKKARİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖZNUR BARTİN'İN
TBMM 7/40385 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Hakkâri ilimiz Şemdinli ilçesine bağlı Yeni Mahalle'de (Eski Kılıç Mahallesi) yaklaşık 13 hanenin uzun süredir temel kamusal altyapı ve hizmetlerden mahrum bırakılması, sosyal devlet ilkesinin ve eşit yurttaşlık temelinde kamu hizmeti sunma yükümlülüğünün sahada karşılık bulmadığım ortaya koymaktadır. Mahallenin Selahattin Eyyubi Caddesi'ne bağlanan bir ulaşım yolunun bulunmaması nedeniyle yurttaşlar yılın önemli bir bölümünde sağlık, eğitim ve acil durum hizmetlerine erişimde ciddi güçlüklerle karşılaşmakta; özellikle hastaların ilkel ve güvensiz koşullarda taşınmak zorunda kalması yaşam ve sağlık hakkı bakımından telafisi güç riskler doğurmaktadır. Acil durumlarda itfaiye ve sağlık ekiplerinin mahalleye fiilen erişememesi ise kamu otoritelerinin yaşam güvenliğini sağlama yükümlülüğü açısından yapısal bir zafiyete işaret etmektedir.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen sosyal hukuk devleti ilkesi ile 5'inci maddede devlete yüklenen, kişinin temel hak ve özgürlüklerini koruma ve geliştirme ödevi; 17'nci maddede güvence altına alınan yaşam hakkı ve 56'ncı maddede düzenlenen sağlık hakkı birlikte değerlendirildiğinde, idarenin yalnızca pasif bir konumda kalamayacağı, yurttaşların insan onuruna yakışır yaşam koşullarına erişimini sağlayacak altyapı ve hizmetleri planlı ve etkin biçimde tesis etmekle yükümlü olduğu açıktır. Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesi ise kamu hizmetlerinin sunumunda bölgesel ve sosyo-ekonomik farklılıkların derinleşmesine yol açan uygulamaların önlenmesini zorunlu kılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca yerel idareler; yol yapımı, bakım ve onarımı ile altyapı hizmetlerini yerine getirmekle görevlidir. 3194 sayılı İmar Kanunu planlı kentleşme ve altyapı bütünlüğünü idarenin sorumluluğu olarak tanımlarken, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu herkesin sağlık hizmetlerine erişimini güvence altına almakta ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin yaygın, sürekli ve ulaşılabilir şekilde örgütlenmesini kamu otoritelerinin temel görevi olarak belirlemektedir. Buna rağmen söz konusu mahallede bir sağlık biriminin bulunmaması ve ulaşım altyapısının yetersizliği nedeniyle mevcut sağlık hizmetlerine erişimin de ciddi biçimde kısıtlanması, idarenin pozitif yükümlülüklerinin etkin biçimde yerine getirilmediğini göstermektedir.

Yurttaşların tekrarlanan başvurularına rağmen kalıcı bir çözüm üretilmemiş olması; kamu yönetiminde planlama, koordinasyon ve denetim mekanizmalarının etkinliği açısından sorgulanması gereken bir tablo ortaya çıkarmaktadır. Kırsal ve dezavantajlı yerleşim alanlarında yaşayan yurttaşların temel kamusal hizmetlerden mahrum kalması, bölgesel eşitsizlikleri derinleştiren ve sosyal adalet ilkesini zedeleyen yapısal bir soruna işaret etmektedir.

Bu itibarla, Hakkâri ilimiz Şemdinli ilçesi Yeni Mahalle'de ortaya çıkan altyapı ve hizmet eksikliklerinin ivedilikle giderilmesi, mahallenin Selahattin Eyyubi Caddesi'ne bağlanan ulaşım yolunun ve temel altyapısının gecikmeksizin inşa edilmesi, yaşam ve sağlık hakkının güvence altına alınması ve benzer mağduriyetlerin tekrarının önlenmesi amacıyla ilgili bakanlıkların gerekli idari, teknik ve mali girişimleri derhal başlatması elzemdir.

Bu bağlamda;

1) Yeni Mahalle'nin mevcut imar planı ve altyapı statüsü nedir? Mahalleye ilişkin onaylı uygulama imar planı bulunmakta mıdır?

2) Yol, içme suyu, kanalizasyon ve diğer temel altyapı hizmetlerinin sağlanmamasının teknik veya planlama kaynaklı gerekçeleri nelerdir?

3) Bakanlığınızın yatırım programlarında Yeni Mahalle'ye yönelik altyapı veya üstyapı projesi yer almakta mıdır? Yer alıyorsa kapsamı, bütçesi ve uygulama takvimi nedir?

4) Afet ve acil durum yönetimi açısından mahalledeki ulaşım altyapısının yetersizliğine ilişkin bir değerlendirme yapılmış mıdır?

5) Dezavantajlı bölgelerde altyapı yatırımlarım desteklemeye yönelik hibe veya finansman programlarından Yeni Mahalle yararlandırılmış mıdır ya da yararlandırılması planlanmakta mıdır?

CEVAP

Şemdinli Belediye Başkanlığından alınan bilgide;

1) Yeni Mahalleye ait yürürlükte bulunan uygulama imar planının mevcut olduğu, söz konusu alana ilişkin imar durum belgesinin bulunduğu,

2) Bölgeye ait yol, içme suyu, kanalizasyon ve diğer temel altyapı hizmetlerinin mevcut durumunun incelendiği ve yapılan değerlendirmeler doğrultusunda yol ağında genel bir aksaklık bulunmadığının tespit edildiği, ancak 123 ada, 14 ve 16 numaralı parsellerin şahıs mülkiyetinde olduğu, şehir genelinde 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18 inci maddesi kapsamında herhangi bir uygulama yapılmadığı, bu nedenle söz konusu parsellere müdahalede bulunulmadığı, parsellerin imar parseli niteliği taşımadığı ve kadastro parseli olduğunun anlaşıldığı,

Ayrıca, 123 ada, 14 ve 16 numaralı parsellerin bitişiğine kadar imar yolunun açık olduğu, ancak komşu parsellerde yer alan bazı eski yapıların kısmen yol alanı içerisinde kaldığı,

Yapılan incelemelerde, krokilerde belirtilen yapıların tamamının içme suyu ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlandığı ve bu hizmetlere ilişkin herhangi bir sorun bulunmadığının tespit edildiği,

3) Yeni Mahallede eksik veya tamamlanmamış altyapı ve üstyapı unsurlarına yönelik projelerin hazırlanarak değerlendirileceği, bütçe imkânları doğrultusunda gerekli çalışmaların gerçekleştirileceği,

4) Afet ve acil durum yönetimi kapsamında mahalledeki ulaşım altyapısının yeterliliği, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanarak ayrıca değerlendirileceği,

5) Dezavantajlı bölgelere yönelik altyapı yatırımlarını destekleyen hibe ve finansman programları çerçevesinde Yeni Mahallenin 3 evin araç yol durumu incelenerek gerekli değerlendirmelerin yapılacağı belirtilmiştir.